პროლეტარიელო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ოთხშაბათი, 23 ივლისი, 1947 წ. № 146 (7980). ფასი 20 კაპ.

ბიბლიოთეკა

გუშინ გაიხსნა საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მეორე სესია.

მგზნებარე ბოლშევიკური სალამი ქართველი ხალხის რჩეულთა!

საქართველოს სსრ მეორე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეორე სესია. პრეზიდიუმის მაგიდასთან—უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე ამხ. ვ. გოგუა (შუაში), უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები—ვ. ხარაზია (მარცხნივ) და შ. შარაშიძე. ლიდერში — (მარცხნიდან მარჯვნივ) ამხ. ვ. ბუფაჩაშვილი, კ. ჩარკვიანი, ი. მოსაშვილი, ვ. ეგნატაშვილი, გ. სტურუა, ზ. ჩხეიძიანიშვილი, ზ. ციცხვაული, კ. თარგამაძე, ვ. ბაკრაძე, ვ. ციმაკურიძე. ტრიბუნაზე საქართველოს სსრ ფინანსთა მინისტრი ამხ. რ. კვირკველია. ფოტო ვლ. გინზბურგისა.

საბჭოთა საქართველოს ბიუჯეტი

გუშინ, 22 ივლისს, მუშაობა დაიწყო საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მეორე სესიამ. ჩვენი რესპუბლიკის ხელისუფლების უმაღლესი ორგანო შეუდგა უძნიშვნელოვანესი სახელმწიფოებრივი საკითხების გადაწყვეტას.

პირველ საკითხად სესიამ მოისმინა საქართველოს სსრ ფინანსთა მინისტრის დეპუტატ რ. ა. კვირკველიას მოხსენება — საქართველოს სსრ 1947 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის დამტკიცება და საქართველოს სსრ 1946 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის დამტკიცება. სესიაზე ანგარიში აკრედიტა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს საბიუჯეტო კომისიის თავმჯდომარის დეპუტატ კ. ბ. ბოჭორიძის თანამოხსენება.

1946 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობაში, როგორც სარკვნა ისე მოსჩანან საქართველოს სოციალისტური სახალხო მეურნეობის მიღწევები, რაც ჩვენმა რესპუბლიკამ გასული წელს მოიპოვა.

გასული წელს საქართველოს სსრ ბიუჯეტი განისაზღვრებოდა 1.708.886 ათასი მანეთით. ბიუჯეტი ფაქტიურად შესრულდა შემოსავლის ნაწილში 1.728.542 ათასი მანეთის ოდენობით, ანუ ბიუჯეტის 101,2 პროცენტის შეადგენს. გასავლის ნაწილში ბიუჯეტი შესრულდა 1.681.400 ათასი მანეთის ოდენობით, რაც დანიშნულების 98,4 პროცენტს უდრის. ამგვარად ბიუჯეტის შესრულებაში შემოსავლიდან გადაჭარბება გასავალს 47.142 ათასი მანეთით. გასული წლის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშიდან სჩანს, რომ ჩვენი სახალხო მეურნეობის ზოგიერთმა დარგმა ვერ შეასრულა ბიუჯეტი. მაგალითად: კეგების მრეწველობის სამინისტროს საწარმოებმა ბიუჯეტს დაუკლეს 1.750 ათასი მანეთი; ენერგეტიკოსების სამინისტროს საწარმოებმა—1.024 ათასი მანეთი და საქართველოს საკურორტო და ადგილობრივი მნიშვნელობის ტყეების ყოფილმა სამმართველომ—1.567 ათასი მანეთი.

სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულებაში ერთ-ერთ მნიშვნელოვან წყაროდ ფიგურირებენ შემოსავალი გადასახადებიდან. რა მოგვიანებით გვქონდა ამ საკითხზე, ეს უმთავრესად ეხებოდა ბიუჯეტ. ეს ეხებოდა ბიუჯეტის შესრულება მოსახლეობის გადასახადი და გამოსაღებიანი ორგანიზაციების შემოსავლის საერთო გეგმა. მაგრამ ამასთან ერთად ადგილობრივი მოსახლეობიდან ასაკრეფი ზოგიერთი სახის გადასახადიდან შეფარულებლობასაც. ასე, მაგალითად, სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გეგმა 1946 12 მილიონი მანეთის დანაკლისია. ეს უმთავრესად უნდა ეხებოდეს ზოგიერთ საფინანსო ორგანოებს, ეს ეხებოდეს ზოგიერთ საფინანსო ორგანოებს ცუდ მუშაობას. წელს ეს სათანადოდ უნდა გათვალისწინონ ჩვენმა საფინანსო ორგანოებმა და არ დაუშვან ანგარიშგაწევა ჩამორჩენა.

მაგრამ სოციალურ და კულტურულ ღონისძიებებზე დაიხარჯა 1.145.371 ათასი მანეთი ანუ 143.303 ათასი მანეთით მეტი, ვიდრე 1945 წელს. მიუხედავად ამისა, ბიუჯეტით გათვალისწინებული თანხიდან აუთვისებელი დარჩა 295 ათასი მანეთი, რაშიაც ბრალი ეძებეთ სათანადო სამინისტროებსა [illegible] მუშაობას დეპუტატებს საკანონმდებლო [illegible] ... ...

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მეორე სესია

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის 1947 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის დამტკიცება და საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის 1946 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის დამტკიცება

საქართველოს სსრ ფინანსთა მინისტრის დეპუტატ რ. ა. კვირკველიას მოხსენება

ამხანაგო დეპუტატებო!

საბჭოთა ხალხი, რომელმაც ომის შედეგებით გამოწვეული სერიოზული სიძნელეების მიუხედავად, დიდი სტალინის წინამძღოლობით წარმატებით შეასრულა სახალხო მეურნეობის აღდგენისა და განვითარების მეოთხე ხუთწლიანის პირველი წლის გეგმა, უდიდესი შრომითი და პოლიტიკური აღმავლობით, სოციალისტური შრეწველობის ახალ-ახალი გამარჯვებებით ეგებება ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის XXX წლისთავს.

ბრძენი ქალაქები ლენინგრადის მშრომელთა პატრიოტულმა მოწოდებამ წლის საწარმოო გეგმების ვადაზე ადრე, ოქტომბრის რევოლუციის XXX წლისთავისთვის შესრულების შესახებ ახერკალი პატრიოტული გამოძახილი ჰპოვა ჩვენი ქვეყნის მშრომელთა შორის.

ეთმწალა საყოველთაო სახალხო სოციალისტური შეჯიბრება. ფაბრიკა-ქარხნების კოლექტივები, მთელი ჩვენი ქვეყნის მშრომელები თავდადებით იბრძვიან ლენინგრადელთა მოწოდების სამაესტროდ ნაკისრი ვალდებულებათა შესრულებისათვის.

ჩვენი დიადი სამშობლო ძლევამოსილად მიდის წინ შემდგომი აყვავებისაკენ, კომუნიზმის ახალი, ბრწყინვალე გამარჯვებებისაკენ, ხალხთა საყვარელი ბელადისა და სწორუპოვარი მხედართმთავრის დიდი სტალინის წინამძღოლობით. **(მკუხარე, ხანგრძლივი ტაში).**

ქართველი ხალხი, რომელიც სახელოვანი სტალინელის ამხანაგ ლავრენტი პაველის-ძე ბერიას მიერ აღზრდილია სამშობლოს სამშობლოს, კომუნისტური პარტიისა და დიდი სტალინისადმი უსაზღვრო სიყვარულისა და ერთგულების სულისკვეთებით, ძალღონეს არ ზოგავს და თავდადებით იბრძვის ჩვენი ბელადისა და მასწავლებლის მიერ დასახულ იმ დიად ამოცანათა წარმატებით შესრულებისათვის, რომელთაც განსაზღვრავს ჰპოვეს მეოთხე სტალინური ხუთწლედნი.

ამ ბრძოლისა და შემოქმედებით შრომის შესანიშნავ შედეგებს ჩვენ ეხედავთ საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის 1946 წლის სახალხო-სამეურნეო გეგმის წარმატებით შესრულების მაჩვენებლებში.

სამრეწველო პროდუქციის გამოშვების გეგმა 1946 წელს ფთლიანად რესპუბლიკაში შესრულებულია 102,7 პროცენტით, ხოლო რუსეთფედერაციისა და საკავშირო-რესპუბლიკური ბრეწველების საწარმოებში — 104,5 პროცენტით.

1945 წლთან შედარებით საპრეწველო პროდუქციის გამოშვება გაიზარდა 6,4 პროცენტით. ცენტრალიზებული კაპიტალური შრომების მოცულობამ 8,9 პროცენტით გადააჭარბა 1945 წლის ფაქტიურ დაბინდებებს. საგრძნობლად ცდაზარდა ფასრთა მოხმარების საგნების გამოშვება და მიწოდება მოსახლეობისათვის. საკალო ვაჭრობის საკონსერვრეწვის წლიური გეგმა შესრულებულ იქნა 112,3 პროცენტით, ხოლო სახეგადებრივი კვებისა — 114,5 პროცენტით.

დიდია მიღწეული სოფლის მეურნეობაში.

გადიდდა სასოფლო - სამეურნეო კულტურათა მოსავლიანობა და გადაჭარბებით შესრულდა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების დამზადებათა გეგმები. მარცვლეულის საერთო მოსავალი კოლმეურნეობებში 1945 წელთან შედარებით 50 ათას ტონაზე მეტით გაიზარდა. ათასობით ჰექტარზე გაშენდა სხვადასხვა მრავალწლიანი ნარგავები, გადაჭარბებით შესრულდა მეცხოველეობის სულადობის ზრდის გეგმები. მნიშვნელოვანი წარმატებებია მიღწეული ქალაქებისა და რაიონული ცენტრების კეთილმოწყობაში, სახალხო განათლების, ჯანმრთელობის დაცვის, მეცნიერების, ხელოვნების და კულტურის განვითარების საქმეში.

სსრ კავშირის მთავრობამ შრომისა და შემოქმედების მაღალი შედეგებისათვის სტალინური პრემიებით, სოციალისტური შრომის გმირის ოქროს მედლებით, ორდენებითა და მედლებით დაჯილდოვა საქართველოს საკოლმეურნეო მიწადგურების უხვი მოსავლიანობისა, წარმოების ნოვატორები, მეცნიერებისა და ტექნიკის მოწინავე მოღვაწენი, მწერლები, მუსიკოსები და მაესტროები.

დიდი წარმატებით მიმდინარეობს სახალხო მეურნეობის განვითარების 1947 წლის გეგმის შესრულება. მრეწველობის საერთო პროდუქციის გამოშვების ნახევარი წლის გეგმა რესპუბლიკაში შესრულებულია 107,7 პროცენტით, აქედან საკავშირო-რესპუბლიკური და რესპუბლიკური მნიშვნელობის საწარმოებში—112,4 პროცენტით.

ეს მიღწევები ჩვენმა ხალხმა მოიპოვა იმ მოდმეი მრეწველობისა და დახმარების მეოხებით, რომელსაც ვეიწევს ჩვენი საყვარელი ბელადი, მამა და მასწავლებელი დიდი სტალინი. **(მკუხარე, ხანგრძლივი ტაში).**

ეს მიღწევები მოპოვებულია იმ დიდი შემოქმედებითი და ალორძინებითი შეაობის შედეგად, რომელსაც საქართველოში საფუძველი ჩაუყარა და განახორციელა ქართველი ხალხის საამაყო შვილმა, საშრომლოს დიდმა მოამაგემ, ჩვენმა საყვარელმა ლავრენტი პაველუს-ძე ბერიამ. **(მკუხარე ტაში).**

ამ გამარჯვებებს ქართველმა ხალხმა მიიღწია საქართველოს კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის ხელმძღვანელობით. **(ტაში).**

ექვს გარეშეა, ქართველი ხალხი, რომელიც მკვლრდად დარაზმულია კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის გარშემო, წარმატებით შეასრულებს მეოთხე ხუთწლედის დავალებებს და როგორც დღემდე, ყველაზე საბჭოთა ხალხების პირველ რიგებში იქნება დიდი სტალინის მიერ დასახულ ამოცანების ამოცანების შესრულების საქმეში.

ამხანაგო დეპუტატებო! საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს უმაღლესი საბჭოს სესიის განსახილველად და დასამტკიცებლად შემოაქვს საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის 1947 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი და 1946 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიში.

მინისტრთა საბჭოს მიერ აესოის განსახილველად და დასამტკიცებლად წარმოდგენილი ბიუჯეტი შედგენილია საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის წინაშე მეოთხე ხუთწლიანის ხუთწლედის მეორე წელიწადის ამოცანების შესაბამისად და ხელს შეუწყობს ამ ამოცანების წარმატებით შესრულებას, სახალხო მეურნეობის ყველა დარგის განვითარებას, კულტურისა და მეცნიერების უფრო მაღალ საფეხურზე აყვანას და მშრომელთა მატერიალური კეთილდღეობის შემდგომ აღმავლობას.

ნება მიბოძეთ უპირველეს ყოვლისა მოგახსენოთ 1946 წლის ბიუჯეტის შესრულების შესახებ.

საქართველოს სსრ 1946 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულება

საქართველოს სსრ 1946 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი დამტკიცებული იყო საქართველოს სსრ პირველი მოწვევის უმაღლესი საბჭოს X სესიის მიერ 1.575.970 ათასი მანეთის ოდენობით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს დადგენილებით შესაბამისად სახელმწიფო ბიუჯეტის მოცულობაში წლის მანძილზე მოხდა ცვლილებები, რომელთა შედეგად საქართველოს სსრ 1946 წლის დაზუსტებული სახელმწიფო ბიუჯეტის მოცულობა 1.708.886 ათასი მანეთით განისაზღვრება.

საქართველოს სსრ 1946 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი ფაქტიურად შესრულდა: შემოსავლის ნაწილში 1.728.542 ათასი მანეთის ოდენობით, რაც დაზუსტებული ბიუჯეტის 101,2 პროცენტს შეადგენს, ხოლო გასავლის ნაწილში 1.681.400 ათასი მანეთის ოდენობით ანუ დანიშნულების 98,4 პროცენტით. ბიუჯეტის შესრულებაში შემოსავალმა გადააჭარბა გასავლის 47.142 ათასი მანეთით.

1945 წლთან შედარებით სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავალი 1946 წელს გაიზარდა 296.738 ათასი მანეთით ანუ 20,7 პროცენტით, ხოლო გასავალი 268.898 ათასი მანეთით ანუ 19 პროცენტით.

შემოსავლის ძირითადი სახეების შესრულება შემდეგ სურათს იძლევა:

ბრუნვის გადასახადი, როგორც ცნობილია, სოციალისტური დაგრეგების გადასანაზღაურების ერთ-ერთი საშუალებაა და ჩვენი ბიუჯეტის მთავარ საშემოსავლო წყაროს წარმოადგენს.

საქართველოს სსრ 1946 წლის ბიუჯეტის შემოსავლაში დადგენილი იყო ამ გადასახადიდან ანარიცხები 18,1 პროცენტი, რაც 676.646 ათას მანეთს შეადგენს. ბრუნვის გადასახადის ფაქტიური შემოსავალი 1945 წელთან შედარებით რესპუბლიკაში გაიზარდა 990.095 ათასი მანეთით ანუ 37 პროცენტით.

მიუხედავად ასეთი დიდი ზრდისა, ამ გადასახადის სახეობებიდან ბიუჯეტის გეგმა შესრულდა 52 მილიონი მანეთის ანუ 1,4 პროცენტის დანაკლისით, რის შედეგადაც რესპუბლიკის ბიუჯეტს გეგმასთან შედარებით დაკლდა 10 მილიონ მანეთზე მეტი ანარიცხები.

შეუსრულებლობას ადგილი ჰქონდა უმთავრესად ღვინო-არყიანი და ლუდის მრეწველობის ხაზით.

ბრუნვის გადასახადის გეგმის შეუსრულებლობის მთავარი მიზეზია ზოგიერთი სამინისტროს საწარმოებისა და ორგანიზაციების მიერ სასაქონლო პროდუქციის გამოშვებისა და რეალიზაციის გეგმების შეუსრულებლობა.

ამ შემოსავლის გეგმის შესრულებაზე უარყოფითი გავლენა იქონია აგრეთვე სამეურნეო ორგანიზაციების მიერ საანგარიშო და საგადასახადო დისციპლინის დარღვევამ.

მიუხედავად ამისა, ბრუნვის გადასახადის გეგმის შესრულების მხრივ 1946 წელს გაცილებით უკეთესი მდგომარეობა გვქონდოდა, ადგილობრივ საფინანსო ორგანოებს ამ მიმართულებით უკეთესად რომ ემუშავნათ და არ დაეშვათ საწარმოებისა და ორგანიზაციების დავალიანება ამ გადასახადის ხაზით, რაც 1947 წლის 1 იანვრისათვის შედგენდა 3.594 ათას მანეთს.

რესპუბლიკური და ადგილობრივი დაქვემდებარების სამეურნეო ორგანიზაციების მოგების ანარიცხებით შემოსავლის გეგმა შესრულდა 164.604 ათასი მანეთის ოდენობით—18.249 ათასი მანეთის გადაჭარბებით, ანუ 112,5 პროცენტით.

მოგების ანარიცხებიდან ბიუჯეტის შესატანთა გეგმები 1946 წელს ძირითადად გადაჭარბებით შეასრულა სახალხო მეურნეობის ყველა დარგმა, გარდა შემდეგი სამინისტროებისა: საწარმოებისა და ორგანიზაციებისა, რომელთაც ბიუჯეტის დაკლეს: კვების მრეწველობის სამინისტროს საწარმოებმა 1.750 ათასი მანეთი, ეინეგმატოგრაფიის სამინისტროს საწარმოებმა 1.024 ათასი მანეთი და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული საკრორატო და ადგილობრივი მნიშვნელობის ტყეების ყოფილმა სამმართველომ 1.567 ათასი მანეთი.

წარმატებით შესრულდა მოსახლეობის გადასახადთა და გამოსყიდვათა ანარიცხების შემოსავლის საერთო გეგმაც. ამასთან ერთად აღგილი ჰქონდა მოსახლეობიდან ასაკრეფი ზოგიერთი სახის გადასახადთა გეგმის შეუსრულებლობას, მაგალითად, სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გეგმა შესრულდა 12 მილიონრ მანეთის დანაკლისით, რის შედეგადაც რესპუბლიკის ბიუჯეტს დაკლდა 6,0 მილიონ მანეთზე მეტი.

მართალია, სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გეგმის შესრულებაზე ნაწილობრივ გავლენა მოახდინა სტიქიურმა მოვლენებმა ზოგიერთ რაიონში, რის მიზეზითაც მოსახლეობას ჩამოეწერა სამ მილიონ მანეთზე მეტი გადასახადი, მაგრამ ძირითადად ამ გადასახადის სიბიუჯეტო გეგმის შეუსრულებლობა ადგილობრივ საფინანსო ორგანოებს ამ მიმართულებით უკეთესად რომ ემუშავნათ და არ დაეშვათ საწარმოებისა და ორგანიზაციების დავალიანება ამ გადასახადის ხაზით, რაც 1947 წლის 1 იანვრისათვის შედგენდა 3.594 ათას მანეთს.

რესპუბლიკური და ადგილობრივი დაქვემდებარების სამეურნეო ორგანიზაციების მოგების ანარიცხებით შემოსავლის გეგმა შესრულდა 164.604 ათასი მანეთის ოდენობით—18.249 ათასი მანეთის გადაჭარბებით, ანუ 112,5 პროცენტით.

მოგების ანარიცხებიდან ბიუჯეტის შესატანთა გეგმები 1946 წელს ძირითადად გადაჭარბებით შეასრულა სახალხო მეურნეობის ყველა დარგმა, გარდა შემდეგი სამინისტროებისა: საწარმოებისა და ორგანიზაციებისა, რომელთაც ბიუჯეტის დაკლეს: კვების მრეწველობის სამინისტროს საწარმოებმა 1.750 ათასი მანეთი, ეინეგმატოგრაფიის სამინისტროს საწარმოებმა 1.024 ათასი მანეთი და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული საკრორატო და ადგილობრივი მნიშვნელობის ტყეების ყოფილმა სამმართველომ 1.567 ათასი მანეთი.

წარმატებით შესრულდა მოსახლეობის გადასახადთა და გამოსყიდვათა ანარიცხების შემოსავლის საერთო გეგმაც. ამასთან ერთად ადგილი ჰქონდა მოსახლეობიდან ასაკრეფი ზოგიერთი სახის გადასახადთა გეგმის შეუსრულებლობას, მაგალითად, სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გეგმა შესრულდა 12 მილიონრ მანეთის დანაკლისით, რის შედეგადაც რესპუბლიკის ბიუჯეტს დაკლდა 6,0 მილიონ მანეთზე მეტი.

მართალია, სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გეგმის შესრულებაზე ნაწილობრივ გავლენა მოახდინა სტიქიურმა მოვლენებმა ზოგიერთ რაიონში, რის მიზეზითაც მოსახლეობას ჩამოეწერა სამ მილიონ მანეთზე მეტი გადასახადი, მაგრამ ძირითადად ამ გადასახადის სიბიუჯეტო გეგმის შეუსრულებლობას

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ 1947 ᲬᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲑᲘᲣᲯᲔᲗᲘ

საქართველოს სსრ 1947 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის საერთო მოცულობა განსაზღვრულია შემოსავალში 2.160.095 ათასი მანეთისა და გასავალში 2.149.242 ათასი მანეთის ოდენობით. შემოსავალი აჭარბებს გასავალს 10.853 ათასი მანეთით. 1947 წლის ბიუჯეტი გასული წლის ბიუჯეტის ფაქტიურ შესრულებასთან შედარებით 431.553 ათასი მანეთით იზრდება.

ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილი ნაციონდება შემდეგი მაჩვენებლებით:

ᲨᲔᲛᲝᲡᲐᲕᲐᲚᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲡᲐᲜᲐᲠᲛᲝᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲝᲠ�გᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡᲐᲒᲐᲜ

ბრუნვის გადასახადის ანარიცხები საქართველოს სსრ 1947 წლის ბიუჯეტის შემოსავლის მთავარ წყაროს წარმოადგენს და გათვალისწინებულია 1.108.021 ათასი მანეთის ოდენობით, რაც ბიუჯეტის მთელი შემოსავლის 51,3 პროცენტს შეადგენს.

1947 წელს ბრუნვის გადასახადის საერთო შემოსავალი განსაზღვრულია 5.202,0 მილიონი მანეთით, რაც 42 პროცენტით აღემატება გასული წლის შესრულებას. ასეთი მნიშვნელოვანი ზრდა გამომდინარეობს 1947 წლის სახალხო-სამეურნეო გეგმიდან. ამ გადასახადის შემოსავლიდან რესპუბლიკურ ბიუჯეტში გათვალისწინებულია ანარიცხები 21,3 პროცენტის ოდენობით, ნაცვლად 1946 წლის 18,1 პროცენტისა.

ბრუნვის გადასახადის გეგმების შესრულების ძირითადი პირობაა მრეწველობის, კოოპერაციული და სხვა სამეურნეო ორგანიზაციების მიერ საწარმოო პროგრამის, პროდუქციის რეალიზაციისა და საქონლურნეს გეგმების წარმატებით შესრულება.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1946 წლის 9 ნოემბრის დადგენილება დიდ გასაკვნს აძლევს ადგილობრივ მრეწველობასა და კოოპერაციულ ორგანიზაციებს ფართო მოხმარების საქონლის, სურსათის გამოშვებისა და საქონლეზრნეის გასადიდებლად.

ამ დადგენილების შესასრულებად რესპუბლიკაში დიდი მუშაობა ჩატარდა და თვალსაჩინო შედეგებიც არის მიღწეული. მიუხედავად ამისა, მთავრობის ხსენებული დადგენილების შესრულების საქმეში სერიოზული ნაკლოვანებებიც არის.

ინვალიდთა კოოპერაციას მთავრობის დადგენილების შესაბამისად ამა წლის 1 აპრილისათვის უნდა გაეხსნა სხვადასხვა სახის საქონლით სავაჭრო 343 მოძრავი წერტი, რომლის ანგარიშში ამა წლის 1 იანვლისთვის გახსნილი იყო მხოლოდ 56 მოძრავი წერტი.

სარეწო კოოპერაციის სისტემამ მიმდინარე წლის პირველ ნახევარში საკოოპერო-სამეურნეო პროდუქტების დამზადების გეგმა მხოლოდ 86 პროცენტი შეასრულა, ნედლეულისა კი 68,0 პროცენტით.

კოოპერაციული ორგანიზაციები ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ მოსახლეობისათვის საჭირო პირველი მოთხოვნილების სამრეწველო საქონლის გამოშვებისა და მიწოდებას და ცდილობენ დამზადებისა და საქონლეზრნეის გეგმების შესრულების მაგარი სასმელების ხარჯზე, რაც შემდეგი მონაცემებით დასტურდება:

სარეწაო კოოპერაციის მიერ მიმდინარე წლის 5 თვის განმავლობაში დამზადებულ ელ 15.870 ათასი მანეთის საოფლო - სამეურნეო პროდუქციაში ღვინო 6.352 ათას მანეთს ანუ 40,0 პროცენტს შეადგენს. ინვალიდთა კოოპერაციის მიერ ამ წლის 1 იანვლისათვის 31 მილიონ 700 ათასი მანეთის დამზადებულ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტებში 13 მილიონ 800 ათასი მანეთის ანუ 43,6 პროცენტს ღვინო შეადგენს.

ამა წლის 1 იანვლისათვის ეეკავშირის განხნილი ჰქონდა 72 ახალი საპროდუქტო მაღაზია, ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 45-სა და 71 სასადილო, ნაცვლად 40-სა, სამრეწველო საქონლის მაღაზია კი მხოლოდ სამი, ნაცვლად 18-სა.

იმავე დროისათვის სარეწაო კოოპერაციამ გახსნა ღვინისა და არყის 20 სავაჭრო მაღაზია, ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 14-სა, სავაჭრო მაღაზიები კი ნაცვლად 19-სა მხოლოდ —13.

რასაკვირველია, კოოპერაციამ ღვინოთა უნდა იეკმაოს, მაგრამ მთავარი ყურადღება უნდა ექცეოდეს მოსახლეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილებას ფართო მოხმარების საგნებით, მათ შორის სამრეწველო საქონლით.

ბრუნვის გადასახადს იმდენად დიდი მნიშვნელობა აქვს ბიუჯეტში სახალხო მეურნეობის განვითარების და აღდგენის გეგმების დაფინანსებისათვის, რომ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ ამა წლის 10 მაისს სპეციალური დადგენილება მიიღო ბრუნვის გადასახადის საქმეში არსებულ ნაკლოვანებათა გამოსწორების ღონისძიებათა შესახებ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ განიხილა ეს საკითხი, აღნიშნა საშეურნეო და საფინანსო ორგანოების მუშაობის მთელი რიგი სერიოზული ნაკლოვანებანი ბრუნვის გადასახადის გატარების საქმეში და დასახა სათანადო ღონისძიებანი ამ ნაკლოვანებათა უმოკლეს ვადაში გამოსწორებისათვის.

მიუხედავად ყოველივე ამისა, ზოგიერთი სამეურნეო ორგანიზაციის ხელმძღვანელები სათანადო ყურადღებას არ აქცევენ ბიუჯეტის მიმართ ვალდებულებათა დროულად შესრულებას, აგვიანებენ საფინანსო ორგანოებრი საგადასახადო ანგარიშების წარდგენას, არასწორად ადგენენ ამ ანგარიშებს, და ბიუჯეტის კუთვნილი თანხები მთელ რიგ შემთხვევებში ხანგრძლივად რჩება სამეურნეო ორგანიზაციათა სბარნეიგ საშუალებებში.

ბრუნვის გადასახადის 1947 წლის პირველი ნახევრის ოპერატიული გეგმა შესრულებულია 103,3 პროცენტით, მაგრამ, ამასთან ერთად, 1 იანვლისათვის ბრუნვის გადასახადის ნარჩენები რესპუბლიკაში შეადგენდა 5.694 ათას მანეთს, აქედან:

ჩოხატაურის რაიონში — 506 ათას მანეთს,

ჩხარის რაიონში—409 ათას მანეთს,

ზუგდიდის რაიონში — 398 ათას მანეთს,

საგარეჯოს რაიონში—396 ათას მანეთს,

აჭარის ასსრ-ში—719 ათას მანეთს,

აფხაზეთის ასსრ-ში—503 ათას მანეთს და ა. შ.

საფინანსო ორგანოებმა დაუყოვნებლივ უნდა გამოასწორონ აღნიშნული ნაკლოვანებანი და დაამბულად ამუშაონ, რათა აუცილებლივ მიღწეულ იქნას ბრუნვის გადასახადის გეგმის შესრულება.

ხელისუფლების ადგილობრივმა ორგანოებმა სათანადო დახმარება უნდა გაუწიონ საფინანსო ორგანოებს სამეურნეო ორგანიზაციებში საგადასახადო დისციპლინის განმტკიცებისათვის.

სამეურნეო ორგანიზაციათა მოგების ანარიცხები საქართველოს სსრ 1947 წლის ბიუჯეტის შემოსავალში განსაზღვრულია 183.630 ათასი მანეთის ოდენობით, რაც 1946 წლის ფაქტიურ შესრულებას 19.026 ათასი მანეთით ანუ 11,5 პროცენტით სჭარბობს.

ამ ანარიცხების ზრდა ბიუჯეტში ეკუთვნება მრეწველობასა და ვაჭრობაში მოგების გადიდებას, რაც 1947 წლის გეგმით არის გათვალისწინებული.

ამ შემოსავალის გეგმის შესრულებისათვის საჭიროა სათანადო სამინისტროებისა, საწარმოებისა და სამეურნეო ორგანიზაციების ხელმძღვანელებმა უზრუნველყოფენ პროდუქციის გამოშვებისა და რეალიზაციის გეგმების შესრულება, მიიღწიონ შრომის ნაყოფიერების მნიშვნელოვან ზრდას, დანაკარგების აღმოფხვრას და თვითღირებულების შემცირებას.

რესპუბლიკაში ფაბრიკა-ქარხნების და სხვა სამეურნეო ორგანიზაციების მნიშვნელოვანმა ნაწილმა საგრძნობლად გაადილერა სამეურნეო ინიციატივა, განსაკუთრებით სამეურნეო ანგარიში და მიიღწია საწარმოო-საფინანსო საქმიანობის გეგმაჯოგზესებას.

მაგალითად, ადგმოვნენ მრეწველობის სამინისტროს ბობოყვათის ჩაის ფაბრიკამ 1946 წელს საერთო პროდუქციის გამოშვების გეგმა შეასრულა 164,4 პროცენტით, სასაქონლო პროდუქციის გამოშვებისა—159,2 პროცენტით და რეალიზაციისა—171,7 პროცენტით, ამასთან ერთად გააუმჯობესა პროდუქციის ასორტიმენტი, შრომა ნაყოფიერების გადიდების დაგალება შეასრულა 161 პროცენტით, ნედლეულის, მაალბეთსა და ფუღლი სახსრების მოგროვებულ ხარჯვის შედეგად მიაღწია პროდუქციის თვითღირებულების შემცირებას 845 ათასი მანეთით და მიიღო გეგმის ზევით დაგროვება 1.475 ათასი მანეთი.

ასევე კარგად იმუშავა ზარაშან ლიაოთერის ჩაის ფაბრიკამ.

მუშაობენ მრეწველობის სამინისტროს № 1 ტყავის ქარხანამ სასაქონლო პროდუქციის გამოშვების წლიური გეგმა 1946 წლის 7 ნოემბრისათვის შეასრულა და წლის ბოლოამდე დამატებით

ᲡᲐᲮᲚᲩᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲡᲐᲕᲐᲚᲘ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲘᲡᲐᲒᲐᲜ

მომდინარე წელს მოსახლეობის გადაასახადთა და გამოსაყენებთა სახეობებიდან გეგმა განსაზღვრული 680.970 ათასი მანეთის ოდენობით, აქედან სამეურნეოს სსრ ბიუჯეტის შემოსავალში ჩაირიცხება 334.770 ათასი მანეთი.

საკავშირო მთავრობის დადგენილებით ხეხილის ბაღების, ციტრუსოვანთა, „ოზაბეულას“ ჯიშის და მაღალი ვაზის ნარგავებად დასაბეგრი შემოსავლებიანის ნორმები შემცირებული 50 პროცენტით, რის გამო სათანადოდ შემცირდება სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ის ნაწილი, რომელიც დასაბეგრავ ნარგავთა შემოსავალზე მოდის.

დანარჩენ ნაწილში სოფლისა და ქალაქის გადასახადთა განაკვეთები უცვლელად რჩება.

1947 წლის ბიუჯეტით რესპუბლიკაში გათვალისწინებულია ხელის მოწერი ნარგავეგიანი პარტიისა და საბჭოთა მთავრობისადმი ხალხის უდიდესი ნდობისა და სიყვარულის ლეონსტრაციად. აღნიშნულ სესხზე ხელის მოწერის თანხა რესპუბლიკაში ამა წლის 1 იანვარამდეცა სახელმწიფოს 1.878,0 ათასი მანეთის პროდუქციისა, პროდუქციის გამოშვების საერთო გეგმა უცვლელ ფასებში შეასრულა 123,5 პროცენტით, ხოლო სასაქონლო პროდუქციისა — 121,3 პროცენტით, გაზარდა შრომის ნაყოფიერება 23,5 პროცენტით, დაზოგა 33 ტონა ტყავეულეული, 36,2 ტონა სათრიმლავი მასალები და 87 ათასკილოვატ-ათათ ელექტროენერგია, შეამცირა პროდუქციის თვითღირებულება 219,0 ათასი მანეთით და მიიღო გეგმის ზევით 463,0 ათასი მანეთი დაგროვება. ეს ქარხანა წელსაც წარმატებით გააგრძელებს მუშაობას.

სამწუხაროდ, უნდა აღინიშნოს, რომ ამავე დროს ცოტა როდი ისეთი საწარმოო, რომლებმაც ცუდი საწარმოო მაჩვენებლებით დაამთავრეს სამეურნეო წელი და წელსაც არადამაკმაყოფილებელად მუშაობენ.

ეი რამდენიმე მაგალითი:

ადგილობრივი მრეწველობის სამინისტროს **№-2 ქიმიურმა ქარხანამ** შარშან სასაქონლო პროდუქციის გამოშვების გეგმა მხოლოდ 42,6 პროცენტი შეასრულა და სახელმწიფოს 475 ტონა შაბიამანი დააკლო, შესაფარი პროდუქციის თვითღირებულება გადიდა 119,0 ათასი მანეთით ანუ 7,4 პროცენტით, დაუშვა 90,0 ათასი მანეთის ბადახარჯვა ხელფასის ფონდში და 55 ათასი მანეთი ზარალი მიიღო. ნაცვლად გათვალისწინებული 293 ათასი მანეთი მოგებისა.

ეს ქარხანა წელსაც ცუდად მუშაობს. არადამაკმაყოფილებად განაგრძობს მუშაობას ტრესტი „აპაკანოელდამბალება“ და მისი ზოგიერთი რაიონსწელი ანტორა. შარშან ამ ტრესტის რაიონსწელ ეანტორებში პირეტყვიერ დაბალანგი ცოცხალ წონაში 546,4 ტონაა უფრო ნაკლები. სპორტგბიცალ ზეფანდაზე ხარჯებზე ტრესტმა 1946 წელს 879,0 ათასი მანეთი გადახარჯა და მიიღო გეგმის გარეშე ზარალი 1.026,0 ათასი მანეთის ოდენობით.

ზოგიერთ აფრარმისა და სამეურნეო ორგანიზაციაში ჯერ კიდევ არის ნეკლულებისა და მასალების გადაბარგვა, გაფუჭებისა და წუნდებული პროდუქციის გამოშვების შემთხვევები.

მაგალითად, თბილისის ფიდ-კომბინატს ფაბრიკის საქონლ სამშრეულში 1946 წელს გადაბარგდა 4,2 ტონა მატყლი, ვაოდა ამისა, მოეგლილ ბოლ ეტ ცუდად შენახვის გამო ამ ფაბრიკაში გაფუჭებულ ნედლეული, რომლის ზარალი ერთ მილიონ მანეთს აღემატება.

ამავე ფაბრიკამ წარმოების ტექნოლოგიის დარღვევისა და სამუშაოთა ორგანიზაციის ნაკლოვანებათა გამო ბინა ჩატარების შედეგად 1946 წელ გადაბარგდა 333 ათასი მანეთის დამზადარე მასალები და 173 ათასი მანეთის სათბობი და ელექტროენერგია.

კვების მრეწველობის სამინისტროს თბილისის პირველ საკონდიტრო ფაბრიკაში უყაირათობის და განაგებულ შედეგად გადაბარგდეს ერ 40 ტონამდე ნედლეული და მასალები, უმთავრესად შაქარი, ხოლო თბილისის მაღრონის ფაბრიკამ დაუშვა 67 ტონ ფქვილის გადაბარგება, რის დირებულებაც 240 ათას მანეთს შეადგენს.

სათანადო სამინისტროებმა, საწარმოებმა და სამეურნეო ორგანიზაციებმა ხელმძღვანელებმა გადაამტკიცეს ზემოაღნიშნული ნაკლოვანებანი და ეფექტიანად ებრძოლეს ნაკლოვანებათა დაფიქსირებულ ადგილებში. ეს ეფექტიანად ებრძოლეს ნაკლოვანებათა

ერთიანული ბიულეტენი

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მეორე სესია

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის 1947 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის დამტკიცება და საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის 1946 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის დამტკიცება

საქართველოს სსრ ფინანსთა მინისტრის დეპუტატ რ. ა. კვირკველიას მოხსენება

(დასაწყისი)

...ელმწიფო ბიუჯეტი ითვალისწინებს ...ელმწიფო სახელმწიფო დაზღვევა ...ა გადასახდელთა ანარიცხების შემო...ველს 8.684 ათასი მანეთის ოდენობით.

სახელმწიფო დაზღვევიდან შემოსული სახსრები, როგორც მოგეხსენებათ, წარდება სტიქიური უბედურებისაგან ...ახალთა მეურნეობისათვის მიყენებული ...ენაინის ლიკვიდაციას, დგრეული ...ბ ...ურებთა თავიდან აცილების და ...თან ბრძოლის ღონისძიებებს.

მარტო 1946 წელს სტიქიური უბე...ურებისაგან დაზარალებულ მეურ...ებს მიეცა 78.502 ათასი მანეთი, ...ბედურ შემთხვევათა შედეგად ჩვენი ...ლეურნეობებისა და მოსახლეობისა...

სახალხო მეურნეობის დაფინანსება

...ახალი სტალინური ხუთწლედის მეო...ე წლის სახალხო-სამეურნეო გეგმით ...ითვალისწინებულ სამშენაოთა საერ...ნობლად გადიდებული მოცულობა სა...ნადოდ ზრდის ხარჯებსა ახალთა ...ურნეობებსა.

ბიუჯეტი ითვალისწინებს სახალხო ...ურნეობიანზა 468.592 ათასი მანეთის ...ბარჯვას, რაც 112.179 ათასი მანე...ით აღემატება 1946 წლის დანახარ...ებს. ამ თანხიდან დაიხარჯება: მრეწ...ლობაში 130.339 ათასი მანეთი ანუ ...946 წელთან შედარებით 49.549 ათა...ი მანეთით მეტი, სოფლის მეურნეო...აში 116.752 ათასი მანეთი ანუ გასუ...ი წლის შესრულებასთან 22.989 ათა...ი მანეთით მეტი და კომუნალურ ...ურნეობაში—106.338 ათასი მანეთი, ...აც 14.424 ათასი მანეთით სჭარბობს ...946 წლის ბიუჯეტით გათვალისწინე...ულ თანხას.

...ალტალურ დაბანდებათა გეგმით ...ანდინარე წელს გათვალისწინებულია ...ელ რიგ მეტად დიდი მნიშვნელობის ...ენებლობათა შესრულება, როგორიც ...ინ, მაგალითად, მთავრობის სასახლის ...ალი კორპუსი, საცხოვრებელი სახლი ...ენინგრის პროსპექტზე, ბორჩალის ...ა სოხუმის წყალსადენი, მტკვრის ...ერეხნა სანაპირო, გორის საავადყოფო, ...ქთათასის, სოხუმისა და ბათუმის ...ტარები, ახალი სარწყავი არხები და ...ოალური სხვა.

...ენობილია თუ რაოდენ დიდ ყურადღებას აქცევენ ჩვენი პარტია და მთავრობა ქალაქებისა და რაიონიანი ცენტრების კეთილმოწყობის საქმეს.

საქართველოს კომუნისტური პარ...ის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის ...ენინის ამსახავმა კ. ნ. ჩარკვიანმა თა...ის სიტყვაში საქართველოს უმაღლესი ...ბჭოს არჩევნების ქ. თბილისის ...რიოს საარჩევნო ოლქის ამომრჩე...ელთა წინასაარჩევნო კრებაზე ამა ...ლის 3 თებერვალს შემდეგი მითითე...ები მოგვცა საქალაქო მეურნეობის ...ემოძღვრების საკითხზე:

„ყველაფერი, რაც გაკეთებულია ქა...ქებში და, კერძოდ, თბილისში 1946 ...ელ—ეს მხოლოდ დასაწყისია. ჩვენ ...ერთად უნდა გავაჩაღოთ და უკეთ ...ეკეთოთ მუშაობა სახალხო და კომუ...ალური მშენებლობის დარგში.

...ბრესის ფურცლებზე და ჩვენი მუშა...ის გამოსცდაში ხშირად გიგოგონ...ია ფრაზა: თბილისი კოდევ უფრო ...ალაში ქალაქი გავხადოთ. ეს მოთ...�ა თავისთავად, რა თქმა უნდა, ...ერია. მაგრამ არასაკმაო. მნიშვნე...ოვანია ის, რომ თბილისი გავხადოთ ...ი მარტო უფრო ლამაზი, არამედ ...ველ რიგში უფრო კეთილმოწყობი...ი, რომ იგი მოსახლეობისათვის უ...ველესყოფდეს ცხოვრების ჯანსაღ ...ირობებსა და რაც შეიძლება მეტ სი...ოლეს“.

...ამ ამოცანების შესაბამისად 1947 ...ის გეგმით დიდი სამუშაოებია გათ...ალისწინებული ქალაქ თბილისში, აგ...ეთვე სხვა ქალაქებსა და რაიონულ ...ენტრებში კომუნალური მშენებლო...ბა და კეთილმოწყობის დარგში.

...ბიდანარე წელს რესპუბლიკაში სა...ალო მეურნეობასაა და რაიონული ...ენტრების კეთილმოწყობაზე დაიხარ...ება 127.504 ათასი მანეთი, მათ შო...ის ბიუჯეტიდან, როგორც აღვნიშნე, 106.338 ათასი მანეთი.

სოციალურ-კულტურულ ღონისძიებათა დაფინანსება

...ქართველოს სსრ 1947 წლის სა...ელმწიფო ბიუჯეტში გათვალისწინებ...ია სოციალურ-კულტურულ ღონი...ძიებებზე 1.498.444 ათასი მანეთის ...ბარჯვა, რაც მთელი ბიუჯეტის ...9,2 პროცენტს შეადგენს.

...ეს ხარჯები 1946 წელთან შედარებ...ით იზრდება 353 მილიონი მანეთით ...ანუ 30,8 პროცენტით.

	1947 წლისათვის (ათას მანეთობით)	მატება პროცენტებით 1946 წელთან შედარებით
...ნათვლება	965.515	28,4
...ალამოქალაქო დაცვა	378.951	31,1
...ზიკური კულტურა	10.003	26,5
...ალელმწიფო-საკულტურო დაწესებულ...	124.364	49,3
...ციალური უზრუნველყოფა	19.611	47,5
სულ	1.498.444	30,8

...ეწმაწყლებით და 127 ტექნიკუმი, ...ომელთაგან საქართველოს სსრ ბიუ...ჯეტზე 15 უმაღლესი სასწავლებელი ...ა 113 ტექნიკუმი იმყოფება.

1947-48 სასწავლო წელს ამ სასწავ...ლებლებში იზრდება მოსწავლეთა კონ...ტინგენტი, რაც მიაღწევს უმაღლეს სასწავლებლებში 12.520 კაცს და ტექ...ნიკუმებში 20.600 კაცს.

ბიუჯეტით გათვალისწინებულია ხსენებულ სასწავლებლებზე დაიხარჯოს 167.571 ათასი მანეთი ანუ გასულ წელთან შედარებით 37.933 ათასი მანეთით მეტი.

მეოთხე სტალინურ ხუთწლედში ერთ-ერთი განსაკუთრებული მნიშვნელობის ამოცანად დასახულია საკულ...ტურო-კულეკეთილი მუშაობის ფართო განვითარება.

ამხანაგმა სტალინმა თავის სიტყვაში 1946 წლის 9 თებერვალს, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების ქალაქ მოსკოვის სტალინის საარჩევნო ოლქის ამომრჩეველთა წინასაარჩევნო კრებაზე, შეიხო რა ახალი ხუთწლიანი გეგმის ძირითადი ამოცანები, სთქვა, რომ **„განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა ფართო მოსახლეობის საგნები წარმოების გადიდებას, მშრომელთა საარსებო დონის ამაღლებას ყველა ფასების თანმიმდევრობითი შემცირების გზით და ყოველგვარი სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტების ფართო მშენებლობას, რომლებსაც შუძლიანდნენ მისცემენ მეცნიერების გაშლის თავისი ძალები.**

ეჭვი არ მეპარება, რომ თუ ჯერიოვან დახმარებას გავუწევთ ჩვენს მეცნიერებს, ისინი შესძლებენ არა მარტო დაეწიონ, არამედ უახლოეს დროში კიდეც გადაჭარბონ მეცნიერების მიღწევებს ჩვენი ქვეყნის ფარგლებს გარეთ“.

ამ ამოცანების შესაბამისად, საქართველოს სსრ ბიუჯეტი ითვალისწინებს ხარჯების დიდ ზრდას მეცნიერების ხაზით.

ბიუჯეტით დაფინანსდება 97 სამეცნიერო-საკვლევი დაწესებულება მუზეუმების ჩათვლით, აქედან 39 სამეცნიერო ინსტიტუტი. ამაში არ შედის სამეცნიერო-საკვლევი დაწესებულებები, რომლებიც საკავშირო ბიუჯეტიდან ფინანსდებიან.

სამეცნიერო-საკვლევ დაწესებულებათა შესანახი ხარჯები ბიუჯეტში განსაზღვრულია 91.792 ათასი მანეთის ოდენობით ანუ 20.639 ათასი მანეთით მეტი, ვიდრე გასულ წელს.

ყველა სამეცნიერო-საკვლევო დაწესებულება მთლიანად უზრუნველყოფილია სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობისათვის საჭირო სახსრებით.

ხელოვნებაზე მიმდინარე წლის ბიუჯეტით გათვალისწინებულია დაიხარჯოს 51.130 ათასი მანეთი, რაც 1946 წლის ხარჯებს აღემატება 13.463 ათასი მანეთით ანუ 35,7 პროცენტით.

ჯანმრთელობის დაცვის ღონისძიებებზე გათვალისწინებული თანხიდან მოსახლეობის სამკურნალო დახმარებაზე დაიხარჯება 189.726 ათასი მანეთი, ხოლო ბაშვთა სამკურნალო-პროფილაქტიურ დაწესებულებებზე—77.303 ათასი მანეთი.

მნიშვნელოვნად უმჯობესდება მოსახლეობის საკურორტო მომსახურება. სანატორიუმებსა და დასასვენებელ სახლებში საწოლთა რაოდენობა 43,5 პროცენტით გაიზრდება. დასასვენებელი სახლებისა და კურორტების კეთილმოწყობაზე წელს ბიუჯეტიდან დაიხარჯება 20.557 ათასი მანეთი ანუ 9.710 ათასი მანეთით მეტი, ვიდრე 1946 წელს.

დედათა და ბავშვთა დაცვის იმ ღონისძიებათა გარდა, რომელნიც რესპუბლიკის ბიუჯეტიდან ფინანსდებიან, უნდა აღინიშნოს, რომ ყოველწლიურად მატულობს სახელმწიფო დახმარება მრავალშვილიანი და მარტოხელა დედებისადმი, რასაც საკავშირო ბიუჯეტი აფინანსებს.

მარტო 1946 წლის განმავლობაში ამ დანიშნულებით 66 მილიონ მანეთზე მეტი გაიცა, ხოლო სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ ამ საკითხზე კანონის გამოცემის დროდან 1947 წლის 1 იანვარამდე გაეცემოდა 191.507 ათასი მანეთი.

სოციალური უზრუნველყოფის საჭიროებაზე წელს გათვალისწინებულია დაიხარჯოს 143.975 ათასი მანეთი ანუ 47.514 ათასი მანეთით მეტი 1946 წლის ფაქტიურ დანახარჯთან შედარებით. აქედან შრომის ინვალიდებზე და მათი კულტურული მომსახურებისათვის სახელმწიფო სოციალური დაზღვევის ბიუჯეტის ანგარიშში გათვალისწინებულია 124 მილიონი მანეთი. სამამეული ომის ინვალიდებისათვის შეძენილი იქნება 1.500 ათასი მანეთის საგზურები სანატორიუმებსა და დასასვენებელ სახლებში. ინვალიდების შრომითი მოწყობისა და პროტეზირებაზე გათვალისწინებულია დაიხარჯოს 1.700 ათასი მანეთი.

მმართველობის ხარჯები

სახელმწიფო მმართველობისა და სასამართლო ორგანოების შესანახი ხარჯები 1947 წლისათვის გათვალისწინებულია 159.856 ათასი მანეთის ოდენობით.

მიმდინარე წელს მთავრობის მიერ დასახულია მთელ რიგ ღონისძიებათა გატარება აღმასრულებელ-სამმართველო აპარატის შესანახი ხარჯების შემცირებისათვის.

საგრძნობლად უნდა შემცირდეს შტატები აღმინისტრაციულ-სამმართველო აპარატში, განსაკუთრებით კი სამეურნეო ორგანიზაციებში. აღმინისტრაციულ-სამმართველო აპარატის მუშაკთა რიცხვის შემცირების ხარჯზე უნდა გაუმჯობესდეს საწარმოების უზრუნველყოფა საჭირო მუშახელით და პერსონალით.

საჭიროა მომავალშიც ვაწარმოოთ სისტემატური მუშაობა აღმინისტრაციულ-სამმართველო აპარატის ზედმეტი რგოლების შესამცირებლად, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა სტრუქტურისა და შტატების გასამარტივებლად და სამმართველო ხარჯებში მკაცრი ეკონომიის დასაცავად.

საკონტროლო-სარევიზიო მუშაობის შესახებ

სოციალისტური მშენებლობის ყველა ეტაპზე პარტია და ხელისუფლება დიდ ყურადღებას უთმიდენ კონტროლის განხორციელებასა და სახელმწიფო სახსრების სწორად ხარჯვასა.

ამ მიმართულებით სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროს საკონტროლო-სარევიზიო სამმართველოს აპარატმა საქართველოს სსრ რესპუბლიკაში 1946 წელს მნიშვნელოვანი მუშაობა შეასრულა. ჩატარებულია 4.326 დაწესებულების, საწარმოსა და ორგანიზაციის რევიზია ანუ 23 პროცენტით მეტი, ვიდრე 1945 წელს.

რევიზიებით გამოვლენებულია ზოგიერთი დაწესებულებისა და ორგანიზაციის ხელმძღვანელთა უპასუხისმგებლო დამოკიდებულება სახელმწიფო სახსრების ხარჯვისადმი, მათი არამიზნობრივად და უკანონო ხარჯვა, ფულადი სახსრების და სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა დანაკლისები და მითვისება-განაიავების ფაქტები.

საჭიროა აღინიშნოს, რომ მთელ რიგ შემთხვევებში სასამართლო-საგამომძიებლო ორგანოებში ბორკმემქმედ პირებზე გადაცემულია საქმეები გარჩევა დაგვიანებით სწარმოეს და დანაშავეები ზოგჯერ დაუსჯელიც რჩებიან.

ეს მდგომარეობა, რა თქმა უნდა, აფერხებს რევიზიების ეფექტიანობას. საჭიროა სასამართლო-საგამომძიებლო ორგანოები მეტი სიმკაცრით მოეკიდონ სახელმწიფო თანხების გამფლანგველთ და საბიუჯეტო-საფინანსო დისციპლინის დამრღვევთ.

საფინანსო ორგანოების საკონტროლო-სარევიზიო მუშაობაში ჯერ კიდევ ბევრი ნაკლოვანებებია, რომელნიც უმოკლეს დროში უნდა იქნას გამოსწორებული. სისტემატიურად არ ხდება რევიზიების შედეგად მიღებულ გადაწყვეტილებათა და საკადრებულო მითითებათა შესრულების შემოწმება, ზოგჯერ დაგვიანებით სწარმოეს რევიზიის მასალების რეალიზაცია.

მოწოდების სიმაღლეზე ვერ დგას საუწყებო კონტროლის მუშაობა, არადამაკმაყოფილებლად სრულდება სსრ კავშირის **სახალხო** კომისარიატა საბჭოს 1946 **წლის 27** იანვრის დადგენილება — ყველა დაქვემდებარებულ დაწესებულება-ორგანიზაციაში ყოველწლიურად დოკუმენტალური რევიზიის ჩატარების შესახებ. აღგილი აქვს რევიზორების არაპირდაპირი დანიშნულებით გამოყენებას, ხოლო რევიზიის ხარისხი დაბალ დონეზეა.

სამინისტროების და ცენტრალურ დაწესებულებათა ხელმძღვანელებმა მნიშვნელოვნად უნდა გააძლიერონ და გაადამჯობესონ საუწყებო კონტროლის მუშაობა.

აღრიცხვისა და ანგარიშგების სწორად დაყენებას უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს სახალხო მეურნეობაში. საჭიროა საგრძნობლად გაუმჯობესდეს ალრიცხვის საქმე, დროზე შედგენილ იქნას სახუზარტრო ანგარიშგება, დროზე გაუკეთდეს მას ანალიზი და დაუყოვნებლივ მიეტანოს იქნას საჭირო ზომები მუშაობაში ჩამორჩენისა და ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად.

აღგილობრივი ბიუჯეტები

საქართველოს სსრ 1947 წლის ადგილობრივი ბიუჯეტების საერთო მოცულობა მინისტრთა საბჭოს მიერ მიღებული და წარმოდგენილია სესიის დასამტკიცებლად 1.225.247 ათასი მანეთის ოდენობით, რაც 1946 წლის ადგილობრივი ბიუჯეტების მოცულობას 227.662 ათასი მანეთით ანუ 22,8 პროცენტით აღემატება.

ავტონომიური რესპუბლიკების და ადგილობრივი ბიუჯეტების სახსრები გამოყენებული იქნება:

სახალხო მეურნეობაზე 170.334 ათასი მანეთი ანუ გასულ წელთან შედარებით 14.966 ათასი მანეთით მეტი;

სოციალურ-კულტურულ ღონისძიებებზე 957.093 ათასი მანეთი ანუ ბიუჯეტის სახსრების 78,1 პროცენტი და 212.207 ათასი მანეთით მეტი, ვიდრე 1946 წელს.

ამ ღონისძიებებზე ასიგნებათა გადიდება გამოწვეულია ხელფასის ფონდის, სავადმყოფოებისა და სამკვიდო დაწესებულებებისათვის კვების თანხების გადიდებით და სოციალურ-კულტურულ დაწესებულებათა ქსელის გაფართოებით.

რამდენიმე სიტყვით შეეხები საბიუჯეტო მუშაობის ნაკლოვანებებს.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ თაებინი 1946 წლის 22 მაისის დადგენილებით მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო და რაიონული საბჭოების აღმასკომებს დაავალა გაეტარებინათ მთელი რიგი ღონისძიებანი სამეურეტო-საფინანსო მეურნეობის მოსაწესრიგებლად.

ადგილობრივი ორგანოების უმრავლესობამ ამ დადგენილებიდან სათანადო დასკვნები გამოიტანა და გაუმჯობესება მუშაობა ბიუჯეტის შესრულების საქმეში, რის შედეგადაც 1946 წლის ბიუჯეტი წარმატებით შეასრულეს აფხაზეთის ასს რესპუბლიკამ, აჭარის ასს რესპუბლიკამ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურმა ოლქმა, ქალაქ თბილისის, გორის, ქუთაისის, ორჯონიკიძისა და მთელი რიგი სხვა რაიონების საბჭოების აღმასკომებმა.

ამასთან ერთად მთელმა რიგმა რაიონებმა ეს მუშაობა ვერ გაუმჯობესეს და ამიტომ 1946 წლის ბიუჯეტის შესრულებაში არადამაკმაყოფილებელი მაჩვენებლები აქვთ. ასეთია, მაგალითად: ვანის, მტკვნის, ბოლნისის, გურჯაანის, ყვარლის, სამტრედიისა და ზოგიერთი სხვა რაიონები.

1946 წლის ბიუჯეტის შესრულების რეგიზიებით გამოვლენებულია საბიუჯეტო და საფინანსო დისციპლინის სერიოზული დარღვევები.

ზოგიერთ რაიონში ადგილობრივი ბიუჯეტით გათვალისწინებული სახსრები არადანიშნულებისამებრ იხარჯებოდა, დაშვებული იყო ბიუჯეტის დანიშნულებათა გადაბარჯვა, ირღვეოდა საშტატო-საგანაკვეთო დისციპლინა და სხვა. მაგალითად, ლაგოდეხის რაიონში ახალი საავტერინარო პუნქტის მოსაწყობად ბიუჯეტიდან გაკეთდა იყო 24.500 მანეთი, რაც რაიმენგანმა მოახმარა აპარატის თანამშრომელთა ხელფასის განაკვეთების უკანონო გადიდებას.

ცხინვალის რაიონში ადმინისტრაციიულ სახლის, მშენებლობაზე გათვალისწინებული 100 ათასი მანეთიდან და გრიგალის შეფდგების სალაკვიდაციოდ დანიშნული 140 ათასი მანეთიდან არადანიშნულებისამებრ დაიხარჯა 191 ათასი მანეთი.

ფინანსთა სამინისტროს ხაზით ჩატარებული რევიზიების შედეგად გამოვლენებულია სახელმწიფო სახსრების მითვისებისა და განაიავების შემთხვევებიც.

ასეთი შემთხვევები იყო, მაგალითად, ბორჯომის, ქუთაისის, ბაგრატის და ბათუმის რაიონსასკომების განათლების განყოფილებებში, ზესტაფონის და ქობულეთის კომუნალური მეურნეობის

(დასასრული მე-4 გვერდზე)

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მეორე სესია

საქართველოს სსრ ფინანსთა მინისტრის დეკუშევი რ. ა. კვირკველიას მოხსენება

(დასასრული)

საწარმოებში და ჯარმთლელობის დაცვის სამინისტროს ეკონომ ალალფიკაციის ამაღლების ინსტიტუტში.

მშრომელთა დეპუტატების ზოგიერთი საქალაქო და რაიონიანი საბჭოს აღმასკომები არ ახორციელებენ საკმაო ხელმძღვანელობასა და კონტროლს მათ დაქვემდებარებში მყოფი ადგილობრივი მრეწველობის საწარმოების საფინანსო-სამეურნეო საქმიანობაზე.

ცალკეულმა რაიმინრეწკომმინისტრებმა 1946 სამეურნეო წელი მეტად არადამაკმაყოფილებელი მაჩვენებლებით დაამთავრეს და დაუშვეს ბიუჯეტის წინაშე დიდი დავალიანების დაგროვება.

მაგალითად, ცხაკაიას რაიმინრეწკომმინრაბენ 1947 წლის 1 იანვრისათვის ჰქონდა 574 ათასი მანეთის ნორმატიულებს გადაჭარბებული ნაშთები, 411 ათასი მანეთი დებიტორული დავალიანება, 275 ათასი მანეთი ზარალი სამეურნეო საქმიანობიდან, და ბიუჯეტის წინაშე დავალიანება 205 ათასი მანეთი. მახარაძის რაიმინრეწკომმინრაბენ 1946 წელი 235 ათასი მანეთის ზარალით დაამთავრა, შეკვეთა 572 ათასი მანეთი ნორმატიულებზე ქარაბი ნაშთები, 112 ათასი მანეთი დებიტორული დავალიანება და ბიუჯეტის წინაშე დავალიანება 496 ათასი მანეთი.

არადამაკმაყოფილებლად მუშაობდნენ აგრეთვე საგარეჯოს, ჩხარის, ჩოხატაურის და ზოგიერთი სხვა რაიმრეწკომმინისტები.

მინისნენელოვანი თანხები ირიცხება დებიტორულ და საქვეანგარიშო დავალიანებაში. საბიუჯეტო დაწესებულებებში ჯერ კიდევ მთლიანად აღმოფხვრილი არ არის ხელფასის დაგვიანებით გაცემის შემთხვევები.

შემოწმებითი გამოიჩეკა, რომ მთელ რიგ რაიონებში სრულიად არ იხილავენ რაისაბჭოს აღმასკომის სხდომებზე ბიუჯეტების შესრულების მიმდინარეობას. ზოგიერთი რაისაბჭოსთან არსებული საბიუჯეტო კომისიები არ მუშაობენ და მონაწილეობას არ იღებენ ბიუჯეტების განხილვა-დამტკიცების საქმეში, როგორც ეს მოხდა ხობის და თბილისის რაიონებში.

რაიონმასკომები სასოფლო საბჭოებს სათანადო ხელმძღვანელობას და დახმარებას არ უწევენ ბიუჯეტის შედგენის, განხილვის, დამტკიცების და შესრულების საქმეში, რის შედეგად საბიუჯეტო მუშაობა სასოფლო საბჭოებში მეტად არადამაკმაყოფილებელ მდგომარეობაშია, როგორც ამის ადგილი ჰქონდა მაგალითად: ნაზნერის, ასპინძის და კაჭრეთის რაიონებში.

სათანადო სამინისტროებმა და ცენტრალურმა დაწესებულებებმა, ეტომიერ რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა, სალუქო, საქალაქო და რაიონებული საბჭოების აღმასკომებმა, აგრეთვე სათანადო საფინანსო ორგანოებმა დაუფიქრებლივ უნდა გამოასწორონ საბიუჯეტო-საფინანსო მუშაობაში არსებული ნაკლოვანებები, მიაღწონ ამ მუშაობის გადაჭრით გაუჯანსაღებულობას, უზრუნველყოფ 1947 წლის ბიუჯეტების აუცილებლივ შესრულება და საბიუჯეტო სახსრების კანონიერად და მიზნებშეწონილად ხარჯვა.

ამხანაგო დეპუტატებო! საქართველოს სსრ 1947 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი, რომელიც წარმოდგენილია სესიის განსახილველად და დასამტკიცებლად, უპასუხებს ქართველი ხალხის მატერიალური და კულტურული კეთილდღეობის უფრო მეტად გაუმჯობესების ინტერესებს და საფესიოთ შეეესაბამება იმ დიდი ამოცანებს, რომელთაც განსახიერება ჰპოვეს სახალხო მეურნეობის განვითარების ახალი ხუთწლიანი ხუთშეულის მეოთხე წლის გეგმაში.

ეფიდეი შრომითი ენთუზიაზმი და პოლიტიკური აქტივობა, რომლითაც მოიცვა არიან საქართველოს შრომელთა მასები, და მიმდინარე სამეურნეო წლის პირველი ნახევრის შედეგები ნათლად მოწმობენ იმას, რომ ჩვენი რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის განვითარების ახალი ხუთწლიანი ხუთშეულის მეოთხე წლის გეგმაში.

ეფიდეი შრომითი ენთუზიაზმი და პოლიტიკური აქტივობა, რომლითაც მოიცვა არიან საქართველოს შრომელთა მასები, და მიმდინარე სამეურნეო წლის პირველი ნახევრის შედეგები ნათლად მოწმობენ იმას, რომ ჩვენი რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის განვითარების ახალი ხუთწლიანი ხუთშეულის მეოთხე წლის გეგმაში.

ეფიდეი შრომითი ენთუზიაზმი და პოლიტიკური აქტივობა, რომლითაც მოიცვა ეროვნული ეკონომიკა, ეროვნული ეკონომიკა, ეროვნული ეკონომიკა,